

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoCsp/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619202085
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4619202085.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkyň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanej: N. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., B. XXX/XX, zast. Občianske združenie OPOS, so sídlom Trenčianska Teplá, A. Hlinku 1084/24A, IČO: 51 147 688, o zaplatenie 17 622,51 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19. 02. 2020, č. k. 5Csp/82/2019-82, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 17 453,31 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 30. 01. 2017 do zaplatenia, ktorú sumu spolu s úrokom z omeškania povolil žalovanej splácať v splátkach po 100 eur mesačne, vždy do 25-teho dňa daného kalendárneho mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 517 ods. 2, § 565, § 657, § 879v zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu, Všeobecná úverová banka a.s., v zastúpení spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s., so žalovanou dňa 28. 04. 2014 uzavreli Zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie č. XXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej pôžičku vo výške 20 000 eur, ktorú mala žalovaná zaplatiť v 120 mesačných splátkach po 310,17 eura až do celkovej sumy pôžičky 37 220,40 eura, pri celkových nákladoch spotrebiteľa 17 220,40 eura, termíne konečnej splatnosti 4/2024, fixnej ročnej úrokovej sadzbe 14,90 %, RPMN 14,9 % a priemernej hodnote RPMN 13,34 %. Odkázal na čl. 6 bodu 6.2. zmluvy, podľa ktorého pokiaľ v splátkovom kalendári alebo zmluve nebolo stanovené inak, splátky boli splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci a čl. 12 bod 12.4, podľa ktorého spoločnosť má právo na vyhlásenie okamžitej splatnosti pôžičky v prípade, ak je klient v omeškaní so zaplatením jednej splátky po dobu dlhšie ako 3 mesiace a spoločnosť upozornila na uplatnenie tohto práva klienta 15 dní vopred. Žalovaná uhradila podľa prehľadu splátok a úhrad z pôžičky sumu 9 654,50 eura. Pre neplnenie povinností žalovanou právny predchodca žalobcu listom zo dňa 26. 11. 2016 - predžalobná upomienka, vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok v celkovej výške 1 610,77 eura s tým, že ak do 05. 01. 2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 9/2016, bude oprávnený úver zosplatiť následne dňa 19. 01. 2017 úver zosplatiť a listom zo dňa 24. 01. 2017 oznámil žalovanej vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru.

Uviedol tiež, že právny predchodca žalobcu preukázal predložením Notárskej zápisnice G G že sa stal právnym nástupcom pôvodného veriteľa Consumer Finance Holding, a.s. na základe rozdelenia spoločnosti zlúčením. Právny vzťah medzi stranami sporu posúdil ako spotrebiteľský, vzhľadom k tomu, že predchodca žalobcu zmluvu uzatváral v rámci predmetu podnikateľskej činnosti a žalovaná nekonala v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Námietku premlčania vznesenú žalovanou nepovažoval za dôvodnú. V tejto súvislosti dôvodil, že všeobecná premlčacia doba je trojročná v prípade občianskoprávneho (spotrebiteľského) vzťahu a začala plynúť v súlade s § 103 OZ odo dňa zročnosti splátky, pre nezaplatenie ktorej došlo k zosplatneniu celého dlhu. Uviedol, že oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru odkazovalo na predžalobnú upomienku, z ktorej vyplývalo, že k zosplatneniu došlo pre splátku splatnú 20. 09. 2016, preto premlčacia doba začala plynúť 20. 09. 2016 a žaloba bola podaná elektronicky dňa 06. 09. 2019. Pri posúdení otázky premlčania, najmä začatia plynutia premlčacej doby, vychádzal z aktuálnej judikatúry, ktorou bol prijatý záver, že rozhodným dátumom pre začiatok plynutia premlčacej doby v spotrebiteľských právnych vzťahoch v prípade zosplatnenia dlhu podľa § 565 OZ je splatnosť tej splátky, ktorá je rozhodná pre uplatnenie zosplatnenia. Nie je preto podstatné, kedy došlo k zosplatneniu, ale pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby je podstatné, pre nezaplatenie ktorej splátky k zosplatneniu došlo. K začiatku plynutia premlčacej doby tak dochádza v súlade s § 103 OZ skôr, ako dôjde k splatnosti celej pohľadávky. Ďalej argumentoval, že splátkou, ktorá predčasnú splatnosť vyvolala, je buď prvá splátka, pri ktorej došlo k omeškaniu a vo vzťahu ku ktorej trvalo omeškanie najmenej tri mesiace, alebo splátka, ktorú ako rozhodnú označí veriteľ vo výzve podľa § 53 ods. 9 OZ. Priklonil sa k druhej z možností, pretože pre účinky podľa § 565 OZ sa vyžadoval aktívny úkon veriteľa, pričom ide o právo veriteľa takýto úkon urobiť, nie o jeho povinnosť. Toto právo sa môže rozhodnúť využiť aj neskôr ako po troch mesiacoch od splatnosti prvej nezaplatennej splátky, ak omeškanie pokračuje aj v prípade ďalších splátok (vo vzťahu k skorším splátkam sa pritom uplatní premlčacia doba samostatne). Ak tak urobí neskôr, po troch mesiacoch od splatnosti niektorej z ďalších omeškaných splátok, pričom výslovne túto splátku v upozornení uvedie, potom by sa podľa jeho názoru účinky tohto úkonu mali odvíjať práve od tej splátky, ktorá je v právnom úkone veriteľa označená ako splátka rozhodná pre zosplatnenie.

3. Ďalej posudzoval, či k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru k 19. 01. 2017 došlo v súlade so zákonnými ustanoveniami. Konštatoval, že pre platné vyhlásenie okamžitej splatnosti musia byť splnené podmienky a to: právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru musí byť v zmluve dohodnutá; vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru musí veriteľ vykonať do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky; dlžník musí byť so zaplatením splátky na podklade ktorej veriteľ vyhlasuje okamžitú splatnosť úveru v omeškaní najmenej 3 mesiace; a veriteľ musí dlžníka na uplatnenie práva upozorniť v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením tohto práva. Vyvodil, že právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v súlade s čl. 12 bod 12.4 zmluvy, na základe splátky splatnej dňa 20. 09. 2016 až 09. 01. 2017, teda po uplynutí viac ako 3 mesiacov od splatnosti splátky, na základe ktorej uplatnil svoje právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru a upozornil na uplatnenie práva žalovanú predžalobnou upomienkou zo dňa 26. 11. 2016, ktorá jej bola doručená dňa 09. 12. 2016. Po zistení, že zmluva zo dňa 28. 04. 2014 mala všetky náležitosti požadované v zmysle § 9 ods. 1, 2 ZoSÚ, zaviazal žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy 17 453,31 eura, ktorá predstavovala súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu a sumu po zosplatnení vo výške 27 107,81 eur tak, ako to vyplývalo z prehľadu splátok a úhrad, po odrátaní žalovanou už zaplatenej sumy 9 654,50 eura. Keďže žalovaná si povinnosť uhradiť poskytnutý úver v dohodnutej lehote nesplnila, dostala sa s plnením do omeškania, preto žalobcovi priznal i 5 % úrok z omeškania podľa ust. § 517 ods. 2 OZ v spojení s nar. vlády č. 87/1995 Z. z. z dlžnej sumy 17 453,31 eura od 30. 01. 2017 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti, týkajúcej sa nároku na zaplatenie sumy 169,20 eura z titulu nákladov na vymáhanie pohľadávky žalobu ako nedôvodnú zamietol dôvodiac, že v tejto časti žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nijako nešpecifikoval náklady na vymáhanie pohľadávky a ani ich ničím nepreukázal.

4. Žalovanej povolil prisúdenú sumu v zmysle § 232 ods. 3 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“) splácať v mesačných splátkach po 100 eur s poukazom na to, že žalovaná nemá dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie dlžnej sumy naraz a je nemajetná. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keď žalobca mal vo veci neúspech len nepatrný (1 %) a úspešný bol v rozsahu 99 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná odvolanie len v jeho vyhovujúcej časti, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodila, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam do takej miery, že bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a je nepreskúmateľné. Namietala, že z odôvodnenia rozsudku nevyplývajú odpovede k nepredloženým dôkazom od žalobcu, čo spochybnila v podaní zo dňa 13. 01. 2020, v ktorom uviedla, že z predložených dokladov k žalobe nebolo zrejmé, aká suma jej bola poskytnutá v skutočnosti, keď žalobca zaslal iba prehľad splátok. Súd sa tak vôbec nezaoberal otázkou či bolo preukázané poskytnutie samotného úveru a v akej výške. Mala za to, že bolo povinnosťou súdu skúmať, či má k dispozícii všetky údaje, aby bolo možné posúdiť zmluvu za platný právny úkon, či táto zmluva spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti, či žalobca postupoval ku spotrebiteľom s náležitou starostlivosťou k posúdeniu napríklad jej bonity, ale aj k obsahu samotnej zmluvy a informovanosti spotrebiteľov ešte pred samotným podpisom zmluvy. Zvýraznila, že skúmanie bonity je dôležitým úkonom banky/dodávateľa, ktorý poskytuje spotrebiteľovi úver, z dôvodu, či bude schopný tento splácať, pričom posúdenie schopnosti splácať úver, vyplýva aj z ustanovení zákona o bankách, nie len z ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobca však jej bonitu neskúmal. Vytkla, že v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie iba formalisticky uviedol, že zmluva má všetky náležitosti, s ktorým názorom sa nestotožnila. V tejto súvislosti argumentovala, že zmluva nemá uvedeného veriteľa a neobsahuje obligatórne náležitosti a to termín konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ uvedením dňa, mesiaca a roka, a tiež adresu predávajúceho kde si môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu podľa § 9 ods. 2 písm. c/ ZoSÚ, preto poskytnutý úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej, že zmluva musela obsahovať v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účel jeho splatenia a údaj podľa § 9 ods. 2 písm. b/ ZoSÚ. Dodala, že v zmluve síce figuruje v záhlaví CFH aj VÚB, ale nikto z nich nebol označený ako veriteľ, neboli uvedené identifikačné údaje spoločnosti, ktorá úver vôbec poskytla, čo taktiež spôsobilo bezúročnosť úveru. Svoje tvrdenia oprela o označené rozhodnutia iných krajských súdov v obdobných veciach. Namietala tiež, že súd prvej inštancie sa v konaní nezaoberal, či konanie žalobcu pri uzatváraní zmluvného vzťahu nebolo v rozpore s dobrými mravmi a tiež sa nedostatočne vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania. Dala do pozornosti, že vo vyjadrení zo dňa 13. 01. 2020 presne špecifikovala námietku premlčania práve z dôkazov predloženým samotným žalobcom. Mala za to, že nebolo žiadnych pochybností, pre ktorú splátka nastala splatnosť celého úveru. Akcentovala, že nebola splnená už splátka za mesiac 7/2016, od ktorej závisí začiatok plynutia premlčacej lehoty, pričom splátka pozostáva z celej sumy a ak nie je uhradená v plnej výške každý veriteľ si časti splátok (podľa obchodných podmienok) započítava najskôr na nesplatené zostatky. V danom prípade uhradená splátka vo výške 310 eur bola preúčtovaná dňa 20. 06. 2016 a bola splátkou omeškanou za mesiac 5/2016, ako to vyplývalo z prehľadu úhrad. Potom nasledovali splátky 100 eur, 50 eur a 100 eur, splátky za mesiac 6/2016, ktoré boli preúčtované dňa 27. 06. 2016, 26. 07. 2016 a 16. 08. 2016, avšak tieto platby tvorili iba jednu splátku, a to splátku za mesiac 6/2016, ktorá mala byť uhradená najneskôr dňom 20. 06. 2016. Nasledovalo trojmesačné neplatenie, pre ktoré sa dostala do omeškania a hoci zaplatila 2 x po 50 eur, žalobca úver aj napriek týmto platbám zosplatnil. Uzavrela, že k zosplatneniu došlo práve pre nesplnenie splátky za mesiac 7/2016, preto súd prvej inštancie pri posúdení začiatku premlčacej lehoty pochybil.

6. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

8. V prejednávanej veci sa právny predchodca žalobcu Všeobecná úverová banka a.s. so sídlom Bratislava - Ružinov, Mlynské nivy 1 (ďalej len „VÚB“) žalobou domáhal od žalovanej zaplata sumy 17 622,51 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 30. 01. 2017 do zaplata, z titulu nesplateného úveru. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 17 453,31 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 30. 01. 2017 do zaplata, ktorú povolil žalovanej splácať v splátkach po 100 eur mesačne, vždy do 25-teho dňa daného kalendárneho mesiaca

počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa sumy 169,20 eura s príslušenstvom, žalobu zamietol, ktorý výrok pre absenciu odvolania strán sporu nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania tak zostala len vyhovujúca časť rozsudku napadnutá odvolaním žalovanej a nadväzujúci výrok o nároku na náhradu trov konania.

9. Z hľadiska skutkového stavu z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že dňa 28. 04. 2014 Consumer Finance Holding a.s., so sídlom Kežmarok, Hlavné námestie 12 ako veriteľ uzatvoril so žalovanou zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie, ktorou poskytol žalovanej pôžičku vo výške 20 000 eur a žalovaná sa zaviazala ju splatiť v 120 mesačných splátkach po 310,17 eura do apríla 2024 v celkovej čiastke 37 220,4 eura, pri celkových nákladoch 17 220,40 eura, úrokovej sadzbe 14,90 %, RPMN 14,9 % a priemernej hodnote RPMN 13,34 %. Pre nesplnenie si povinností žalovanou veriteľ predžalobnou upomienkou zo dňa 26. 11. 2016 vyzval žalovanú na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 1 610,77 eura s tým, že ak do 05. 01. 2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci september 2016, bude oprávnený úver zosplatiť. Následne listom zo dňa 24. 01. 2017 žalovanej oznámil okamžité zosplatenie úveru, pretože dlžné splátky v lehote určenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradila. V zmysle Projektu rozdelenia zlúčenie zo dňa 11. 12. 2017 právnym nástupcom veriteľa sa stal pôvodný žalobca Všeobecná úverová banka a.s., so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 1. Podľa prehľadu splátok žalovaná doposiaľ uhradila sumu 9 654,50 eura z titulu poskytnutého úveru. Uznesením zo dňa 03. 04. 2020 č. k. 5Csp/82/2019-128 súd prvej inštancie pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca VÚB a.s. a aby na jeho miesto vstúpil Intrum Slovakia s.r.o. so sídlom Bratislava - Mestská časť Staré Mesto, Mýtna 48, ktorému bola Rámcovou zmluvou zo dňa 30. 11. 2017 postúpená pohľadávka voči žalovanej vo výške 17 622,51 eura.

10. Vecnou legitimitáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník civilného sporového konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Z uvedenej definície vecnej legitimitácie je zrejmé, že stranou sporu môže byť ktorákoľvek fyzická, či právnická osoba, ktorá podá žalobu resp. voči ktorej je žaloba podaná. Uvedené však neznamená, že táto strana sporu je aj v konaní vecne legitimovaná, t. j. že je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia resp. hmotnoprávnej povinnosti. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimitácie nie je pritom rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy to, či účastníkom objektívne je alebo nie je.

11. V súdnej veci žalobca svoju aktívnu vecnú legitimitáciu vyvodzuje zo skutočnosti, že pôvodným žalobcom (bankou) mu bola postúpená pohľadávka voči žalovanej uplatňovaná v tomto konaní. Bolo tak potrebné prioritne posúdiť, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, len ktoré zistenie by svedčilo o aktívnej vecnej legitimitácii žalobcu.

12. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

13. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku

postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

14. V danom prípade je rozhodujúcou okolnosťou, že sa nepochybne jedná o spotrebiteľský spor, keď pohľadávka žalobcu vychádza zo spotrebiteľského úveru, ako to správne ustálil i súd prvej inštancie, čo nerozporovala žiadna zo strán v konaní. Zároveň ďalšími zákonnými podmienkami, vyplývajúcimi zo zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky z úveru je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi v omeškaní a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. To sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, pretože zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tento záver judikoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 24. 04. 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách navyiac umožňuje banke právo postúpiť inej osobe len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná, v opačnom prípade by išlo o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ. Vo vzťahu k platnosti postúpenia pohľadávky je významné, či veriteľ realizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade s ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ.

15. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Z ust. § 565 Občianskeho zákonníka však vyplýva, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Inak povedané, právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je podľa citovaného ustanovenia časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky.

17. Obsah spisu preukazuje, že podľa čl. 12, bod 12.4 Zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie bolo zmluvnými stranami dohodnuté, že veriteľ má právo na vyhlásenie okamžitej splatnosti pôžičky v prípade, ak dlžník je v omeškaní so zaplatením jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a veriteľ ho upozornil na uplatnenie tohto práva 15 dní vopred. Z čl. 6, bod 6.2 v spojení s časťou VII zmluvy tiež vyplýva, že za účelom splácania predmetného spotrebiteľského úveru bol zmluvnými stranami dohodnutý pravidelný termín mesačných splátok do 20.-teho dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. Doručovanie písomností medzi zmluvnými stranami bolo upravené v čl. 15 zmluvy. Písomným podaním zo dňa 26. 11. 2016 označeným ako „Predžalobná upomienka“, Consumer Finance Holding ako veriteľ vyzval žalovanú na úhradu nedoplatku na splátkach úveru v celkovej výške 1610,77 eura a zároveň ju upozornil na možnosť uplatnenia práva zosplatiť úver v prípade, ak do 05. 01. 2017 neuhradí splátku splatnú v mesiaci september 2016. K doručeniu predžalobnej upomienky žalovanej došlo dňa 09. 12. 2016, čo dokladuje doručka na č. I. 16 spisu. Následne na základe právneho úkonu veriteľa zo dňa 24. 01. 2017 označeného ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ došlo k vyhláseniu úveru za predčasne splatný. Na základe týchto zistení súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v súlade so zákonnými ustanoveniami. Takýto záver je však nutné považovať za predčasný. Napriek tomu, že prvoinštančný súd poskytol v odôvodnení svojho rozhodnutia správny teoretickoprávny výklad ohľadne podmienok pre splatnosť pohľadávky, ako základný predpoklad pre jej úspešné uplatnenie, žiadnym spôsobom sa však nevysporiadal s otázkou, či veriteľ realizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky (zosplatenie dlhu) v súlade s druhou vetou § 565 OZ, t. j. či ho použil do splatnosti najbližšej ďalšej splátky. V tomto smere, hoci ide o otázku zásadného významu úplne absentujú jeho úvahy a na to nadväzujúce závery.

Naviac nie je ani zrejmé, ako sa vysporiadal so skutočnosťou, že žalobca doposiaľ nepreukázal, či Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru bolo žalovanej vôbec doručené, ktorým dňom sa tak stalo a z toho plynúcimi dôsledkami.

18. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre ich prijatie alebo odmietnutie, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR, riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné relevantné dôvody na ktorých svoje rozhodnutie založil a tieto sa musia týkať tak skutkovej ako i právnej stránky rozhodnutia. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný a súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe nich dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.

19. Práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu Najvyšší súd SR už vo svojich rozhodnutiach zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov.

20. Pokiaľ odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie nedalo odpoveď na podstatnú otázku pre rozhodnutie vo veci, došlo tým k porušeniu práva odvolateľky na spravodlivý proces, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

21. Povinnosťou prvoinštančného súdu bude preto posúdiť, či pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní sa stala splatnou s ohľadom na súladnosť postupu veriteľa s § 565 OZ. Ide o otázku primárnu, keďže od nej závisí i následné posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní, ktorú doposiaľ súd prvej inštancie neskúmal, keďže k zmene žalobcu došlo po vyhlásení jeho rozhodnutia. Až po zistení, že žalobca disponuje vecnou legitímáciou bude môcť pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti námietky premlčania vznesenou žalovanou, ako i posúdeniu opodstatnenosti žaloby a to i z hľadiska žalovanou namietaných väd zmluvy a absencie náležitostí požadovaných zák. č. 129/2010 Z. z.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) po prípadnom doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie odôvodní náležitým spôsobom, vypořádajúc sa v ňom i s námietkami žalovanej vznesenými v odvolacom konaní. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).